

גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי (810)

המחלקה לגאוגרפיה
המכון ללימודים עירוניים ואזוריים
הפקולטה למדעי החברה
תשע"ט / 2019 / 2018

פרופ' גלעד רוזן

gillad.rosen@mail.huji.ac.il

טל. 02-5883344

דורית ברק

doritb@savion.huji.ac.il

טל. 02-5883367

אתר המכון : <http://urbanstudies.huji.ac.il>

geography@savion.huji.ac.il

טל' 02-5881292 / 02-5883017

אתר המחלקה : <http://geography.huji.ac.il>

ראש התכנית ומנהל המכון
ללימודים עירוניים :

רכזת המכון ללימודים
עירוניים ואזוריים :

מזכירות המחלקה
לגאוגרפיה :

מורי התכנית :

אדר' סופיה אלדור
פרופ' רוני אלנבלום
גב' צביה אפרתי
ד"ר איל אשבל
מר עדי בן-נון
ד"ר ענאיה בנא גיריס
ד"ר דני גבעון
ד"ר גיל גורדון
אדר' וינברג יואב
פרופ' שלמה חסון
מר רן חקלאי
אדר' ירון טוראל
ד"ר גלית כהן-בלנקשטיין
פרופ' נעם לוין
ד"ר מיכל ליכטר
אדר' עופר מנור
ד"ר אמילי סילברמן
אדר' צופיה סנטו
ד"ר חיים פיאלקוף
פרופ' ערן פייטלסון
פרופ' איתי פישהנדלר
פרופ' דני פלזנשטיין
ד"ר גי' קפלן
פרופ' סיגל קפלן
ד"ר גדי רובין
פרופ' גלעד רוזן
אדר' יערה רוזנר-מנור
ד"ר יונתן רוקם
פרופ' ערן רוזין
פרופ' נעם שובל

המחלקה לגאוגרפיה והמכון ללימודים עירוניים ואזוריים מציעים תכנית משותפת לתואר מוסמך "גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי". התכנית מעניקה השכלה מקיפה בתחום התכנון העירוני והאזורי. חבילת הקורסים של המכון ללימודים עירוניים ואזוריים מתמקדת בלימודי הליבה של התכנון העירוני והאזורי (כגון דיני תכנון ובנייה, תיאוריות בתכנון, תכנון – הלכה ומעשה), בלימודים בעלי גוון פרופסיונאלי (אולפנים בתכנון, נדל"ן, פרוגרמות, עיצוב עירוני, קליניקה אורבאנית) ובמגוון לימודים עירוניים אינטר-דיסציפלינאריים. לימודי גאוגרפיה כוללים את המטען העיוני בגאוגרפיה עירונית ובתחומים רלוונטיים אחרים, וכלים מתודולוגיים (מערכות מידע גאוגרפיות, שיטות איתור מתקדמות, חישה מרחוק, שיטות מחקר וסטטיסטיקה). התואר מכשיר את מוסמכיו לעבודה כמתכננים עירוניים ואזוריים ובתחומים אחרים של מדיניות עירונית, ולמחקר בתחום הלימודים העירוניים והאזוריים והגאוגרפיה העירונית.

התלמידים שאינם בוגרי גאוגרפיה באוניברסיטה העברית מחויבים בלימודי ההשלמה הבאים, אם לא למדו אותם קודם לכן: מבוא לסטטיסטיקה, גאואינפורמטיקה ב' וגאוגרפיה של פעילות כלכלית.

ההוראה נשענת על אנשי סגל אקדמי של האוניברסיטה העברית ועל בכירים מעולם התכנון – מהמגזר הציבורי / הממשלתי בהווה ובעבר או יועצים פרטיים, עם דגש על ותיקים ובעלי ניסיון רב-שנים.

ניתן לשלב תואר זה עם מגמה בגאוגרפיה היסטורית-יישובית, אך הדבר כרוך בתוספות ושינויים בהיקף הלימודים לתואר מוסמך.

מסלולי הלימוד ותנאי הקבלה

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים:

א. מסלול מחקרי: מיועד להעמיק ולהרחיב את ידיעות התלמידים, כדי לפתח את כושרם המחקרי, לביצוע עבודה מחקרית מורחבת. תלמידים יוכלו להתקבל למסלול זה לאחר שאחד המורים הקבועים במחלקה הביע את הסכמתו בכתב להדרכתו בכתובת התיזה.

תנאי קבלה: ציון ממוצע של 85 לפחות בלימודי הבוגר. תלמיד המתקבל בשנה א' למסלול הלא מחקרי יוכל לעבור למסלול המחקרי אם השיג ממוצע של 85 לפחות ב- 20 נ"ז בלימודי המוסמך.

סה"כ נ"ז לתואר מסלול א': $40 \text{ נ"ז} + 4 \text{ נ"ז}$ (כתיבת עבודה סמינריונית) = $44 \text{ נ"ז} +$ עבודת גמר.

ב. מסלול לא מחקרי: ירחיב ויעמיק את הידע בתחום הגאוגרפיה והתכנון העירוני והאזורי הן בכיוון המקצועי והן בכיוון העיוני. במסלול זה אין עבודה מחקרית מורחבת ומספר הקורסים רב יותר.

תנאי קבלה: ציון ממוצע של 82 לפחות בלימודי הבוגר.

סה"כ נ"ז לתואר מסלול ב': $44 \text{ נ"ז} + 8 \text{ נ"ז}$ (כתיבת שתי עבודות סמינריוניות) = 52 נ"ז .

מבנה התואר

קורסי השלמה (לא לה שלא למדו אותם או קורסים דומים במהלך לימודי התואר הראשון או במסגרת אחרת):

גאואינפורמטיקה ב'	3 נ"ז
גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5 נ"ז
השלמה בסטטיסטיקה	2 נ"ז (משתנה בהתאם לקורס הספציפי)
סה"כ	0 עד 8.5 נ"ז

לימודי חובה – גאוגרפיה

סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2 נ"ז
סמינר לתלמידי מוסמך מחקרי (מסלול א' בלבד)	2 נ"ז
שיטות מחקר למוסמך	2 נ"ז
סטטיסטיקה למוסמך	3 נ"ז
קורס מתקדם בתחום הממ"ג	2-3 נ"ז
סה"כ	11-12 נ"ז

חובת בחירה גאוגרפיה – לימודי ליבה עיוניים בתכנון וסביבה (יש לבחור לפחות שלושה קורסים)

עיר וחברה	2 נ"ז
תכנון סביבתי: סוגיות וגישות	2 נ"ז
סוגיות במדיניות תחבורה	2 נ"ז
תכנון מטרופוליני	2 נ"ז
תכנון תחבורה ומודלים	2 נ"ז
עיצוב המרחב בישראל	2 נ"ז
שינויי אקלים וחברה: השלכות, פגיעות והסתגלות	2 נ"ז
סה"כ	6 נ"ז

לימודי חובה – תכנון

תיאוריות בתכנון	2 נ"ז
מבוא לדיני תכנון ובניה	2 נ"ז
סמינר מכוני	1 נ"ז
סה"כ	5 נ"ז

חובת בחירה בתכנון עירוני (יש לבחור לפחות קורס אחד)

תכנון - הלכה ומעשה	2 נ"ז
מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2 נ"ז
סה"כ	2 נ"ז

חובת בחירה - שני אולפנים בתכנון

סה"כ	4-6 נ"ז

קורסי בחירה בתכנון עירוני ואזורי (להשלמת 19 נ"ז במסגרת המכון)

סה"כ	6-8 נ"ז

קורסי בחירה בגאוגרפיה להשלמת 40 נ"ז במסלול א' או 44 נ"ז במסלול ב' (לא כולל נ"ז עבור כתיבת עבודות סמינריוניות)

סה"כ	3-4 נ"ז במסלול א'
	7-8 נ"ז במסלול ב'

כתיבת עבודות סמינריוניות במסגרת שו"ס או סמינר

עבודה סמינריונית אחת במסלול א'	4 נ"ז
שתי עבודות סמינריוניות במסלול ב'	8 נ"ז

מסלול א' בלבד

עבודת גמר

הרכב הציון למוסמך במסלול המחקרי :

ממוצע ציוני קורסים 65%
עבודת גמר 35%

הרכב הציון למוסמך במסלול הלא מחקרי :

ממוצע ציוני קורסים 100%

מקבץ קורסים בתכנון תחבורה (בשיתוף תכנית אב לתחבורה ירושלים ומשרד התחבורה)

במסגרת לימודי הבחירה מוצע לתלמידים מקבץ הכולל מגוון רחב של קורסים בתחום תכנון התחבורה. מלגות יינתנו למי שייקח מספר מינימלי של קורסים במקבץ ויסיים בציונים הגבוהים ביותר (פרטים יימסרו בתחילת שנת הלימודים).

רשימת הקורסים בתכנית המוסמך ב"גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי":

קורסי השלמה

(לאלה שלא למדו אותם או קורסים דומים במהלך לימודי התואר הראשון או במסגרת אחרת) :

40942	גאואינפורמטיקה ב'	3	ני"ז
40104	גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5	ני"ז
40115	מבוא לסטטיסטיקה לגאוגרפים א' (משנתנה בהתאם לקורס הספציפי שייקח התלמיד)	3	ני"ז

סה"כ עד 9.5 ני"ז

לימודי חובה – גאוגרפיה

40732	סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2	ני"ז
40951	סמינר לתלמידי מוסמך מחקרי (מסלול א' בלבד)	2	ני"ז
40903	שיטות מחקר למ"א	2	ני"ז
40801	סטטיסטיקה למוסמך לתלמידי גאוגרפיה	3	ני"ז

סה"כ 9 ני"ז

קורס מתקדם בתחום הממ"ג (יש לבחור קורס אחד)

40220	שימושי GIS לקבלת החלטות בשמירת טבע	3	ני"ז
40710	מבוא למדע נתונים גאו-מרחבי	3	ני"ז
40834	סדנא בממ"ג ראסטרי	3	ני"ז
49827	ממ"ג בתכנון תחבורה	2	ני"ז
40957	ניתוח עירוני ואזורי – יישומי GIS	3	ני"ז
49800	GIS בשירות התכנון	2	ני"ז
40891	מיפוי דינמי וויזואליזציה של מידע מרחבי	2	ני"ז
40892	ניתוח רשתות בדגש על היבטים מרחביים	2	ני"ז

סה"כ 2-3 ני"ז

חובת בחירה גאוגרפיה – לימודי ליבה עיוניים בתכנון וסביבה (יש ללמוד שלושה קורסים מבין הבאים. ניתן ללמוד קורסים נוספים כחלק מלימודי הבחירה)

40650	עיר וחברה	2	ני"ז
40652	תכנון סביבתי: סוגיות וגישות	2	ני"ז
40870	תכנון מטרופוליני	2	ני"ז

40944	תכנון תחבורה ומודלים	2	נ"ז
40959	שינויי אקלים וחברה : השלכות פגיעות והסתגלות	2	נ"ז
40971	עיצוב המרחב בישראל	2	נ"ז
40709	סוגיות במדיניות תחבורה	2	נ"ז

6 נ"ז

סה"כ

לימודי חובה – תכנון עירוני ואזורי

49841	תאוריות התכנון	2	נ"ז
49807	מבוא לדיני תכנון ובניה	2	נ"ז
49854	סמינר מכוני	1	נ"ז

5 נ"ז

סה"כ

חובת בחירה : יש לבחור אחד משני הקורסים הבאים (קורס עודף יכול להחשב כקורס בחירה)

49812	תכנון - הלכה ומעשה	2	נ"ז
49804	מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2	נ"ז

2 נ"ז

סה"כ

חובת בחירה – לבחירה שניים מחמישה האולפנים (סדנאות) הבאים :

40811	אולפן בתכנון ומדיניות עירונית אסטרטגית	4	נ"ז
49822	אולפן בעריכת הנחיות מרחביות לישוב מוגדר	2	נ"ז
49883	אולפן בתכנון ועיצוב אזורי מגורים חדשים	2	נ"ז
49823	אולפן בתכנון יזמי ומדיניות ציבורית	2	נ"ז
40938	אולפן בתכנון ארצי ואזורי	2	נ"ז

4-6 נ"ז

סה"כ

קורסי בחירה בתכנון עירוני ואזורי

(להשלמת 19 נ"ז במסגרת המכון ללימודים עירוניים ואזוריים)

40422	גישות למדיניות סביבתית במרחב	2	נ"ז
40650	עיר וחברה	2	נ"ז
40652	תכנון סביבתי : סוגיות וגישות	2	נ"ז
40698	סיור לימודי ברומא	4	נ"ז
40704	מדיניות דיור והתחדשות עירונית	2	נ"ז
40709	סוגיות במדיניות תחבורה	2	נ"ז
40710	מבוא למדע נתונים גאו-מרחבי	3	נ"ז
40769	קליניקה אורבנית – התמחות מעשית בתכנון חברתי	2	נ"ז
40831	תמורות במדיניות הקרקעית והתכנונית בישראל	2.5	נ"ז
40858	צדק מרחבי ועירוניות	2	נ"ז
40860	אולפן בתכנון סביבתי	3	נ"ז
40870	תכנון מטרופוליני	2	נ"ז
40908	פוליטיקה עירונית ודמוקרטיה מקומית	2.5	נ"ז
40915	תכנון עירוני למשיכת כלכלת ידע	2	נ"ז
40939	פוליטיקה של התכנון	2	נ"ז
40957	ניתוח עירוני ואזורי – יישומי GIS	3	נ"ז
40971	עיצוב המרחב בישראל	2	נ"ז
49800	GIS בשירות התכנון	2	נ"ז
49801	יישומי AUTOCAD MAP 3D לתכנון עירוני	2	נ"ז
49816	מעמד השימור בזירת התכנון – היבטים מעשיים	2	נ"ז
49817	פרוגרמות ומדיניות קרקעית בישראל	2	נ"ז
49828	תכנון תחבורה ציבורית- מהלכה למעשה	2	נ"ז
49829	המרחב הימי בישראל	2	נ"ז
49838	תכנון בישובים הערביים	2	נ"ז

49873	עקרונות בעיצוב עירוני	2	נ"ז
54883	ערים אירופיות במחלוקת	2	נ"ז
54887	אזורים באירופה וגאופוליטיקה	2	נ"ז

קורסי בחירה בגאוגרפיה

להשלמת 40 נ"ז במסלול א' או 44 נ"ז במסלול ב' (לא כולל נ"ז עבור כתיבת עבודות סמינריוניות)

82892	קלימטולוגיה סינופטית של מזרח הים-התיכון וישראל	3	נ"ז
40358	תכנות ב-python	3	נ"ז
40421	הגיונות קאנטיאניים : על תיאור ותיאוריה בגאוגרפיה	2	נ"ז
40733	יסודות הסטטיסטיקה המרחבית	2	נ"ז
40763	כיצד נוצרה "ארץ-ישראל" בעת החדשה (1799-1949)	2	נ"ז
40825	המעבר לחברה דלת פחמן: שלושה ימי מחנה מחקר	2	נ"ז
40850	מדיניות סביבתית להלכה ולמעשה	2	נ"ז
40933	עולם משתנה (סמינר בלבד)	2	נ"ז
40980	סדנה וסמינר דוקטורנטים	2	נ"ז
40965	יישוב סכסוכים סביבתיים חוצי גבולות בעידן של תמורות גאופוליטיות	2	נ"ז

מקבץ קורסי בחירה בתחום התחבורה

40944	תכנון תחבורה ומודלים	2	נ"ז
40947	תכנון תחבורה ציבורית	2	נ"ז
49824	מבוא לכלכלת תחבורה	2	נ"ז
49825	מבוא להנדסת תחבורה	2	נ"ז
49827	ממ"ג בתכנון תחבורה	2	נ"ז
40709	סוגיות במדיניות תחבורה	2	נ"ז
49828	תכנון תחבורה ציבורית - מהלכה למעשה	2	נ"ז

כתיבת עבודות סמינריוניות (במסגרת שו"ס או סמינר)

4 נ"ז
8 נ"ז

עבודה סמינריונית אחת במסלול א'
שתי עבודות סמינריוניות במסלול ב'

מסלול א' בלבד

עבודת גמר

40 נ"ז + 4 נ"ז (כתיבת סמינר) = 44 נ"ז
44 נ"ז + 8 נ"ז (כתיבת 2 סמינרים) = 52 נ"ז

סה"כ נ"ז לתואר מסלול א'
סה"כ נ"ז לתואר מסלול ב'

פירוט קורסים, כולל סילבוסים : <http://shnaton.huji.ac.il/index.php#>